CYNGOR GWYNEDD – Adroddiad i Gabinet Cyngor Gwynedd

Teitl yr eitem:	Adroddiad Perfformiad Blynyddol a Hunanasesiad Cyngor Gwynedd 2025/26
Aelod Cabinet:	Cyng. Nia Jeffreys
Swyddog perthnasol:	Dewi Wyn Jones, Rheolwr Gwasanaeth Cefnogi Busnes y Cyngor
Dyddiad y cyfarfod:	10fed Tachwedd 2026

1. **Penderfyniad a Geisir:**
   Cymeradwyo Adroddiad Perfformiad Blynyddol a Hunanasesiad Cyngor Gwynedd 2025/26 ac argymell i'r Cyngor Llawn ei fod yn ei fabwysiadu.

2. **Y rheswm pam fod angen i'r Cabinet wneud y penderfyniad:**
   Yn unol â chyfundrefn rheoli perfformiad y Cyngor, cyflwynir Adroddiad Perfformiad Blynyddol a Hunanasesiad Cyngor Gwynedd 2025/26 i'r Cabinet yn gyntaf am gymeradwyaeth.

3. **Cyflwyniad a Rhesymeg**

3.1 Cefndir/ Cyflwyniad

Mae'r adroddiad hwn yn darparu gwybodaeth ynghylch y cynnydd yn erbyn yr hyn a nodir yng Nghynllun Cyngor Gwynedd 2023-2028 yn ystod 2025/26. Y bwriad yw darparu adroddiad cytbwys, sy'n rhoi sylw i'r agweddau na lwyddwyd i'w cyflawni yn ogystal ag i'r agweddau llwyddiannus. Nodir fod yr hunanasesiad yn ofyn statudol o dan Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Mae adrodd yn rheolaidd yn ofyniad monitro hanfodol o fewn trefniadau rheoli perfformiad y Cyngor. Rydym yn monitro ein perfformiad yn rheolaidd mewn cyfarfodydd herio a chefnogi perfformiad Adrannol ac ers Mehefin 2025 mae adroddiadau perfformiad yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Craffu perthnasol er mwyn bod yn fwy tryloyw a darparu her annibynnol i berfformiad yn gyhoeddus.

Mae Adroddiad Perfformiad Blynyddol a Hunanasesiad Cyngor Gwynedd 2025/26 **(Atodiad 1 a 2)** wedi ei strwythuro er mwyn adlewyrchu fformat Cynllun Cyngor Gwynedd 2023-2028. Yn y rhan gyntaf canolbwyntir ar berfformiad prosiectau Cynllun y Cyngor a'r gwaith dydd i ddydd tra mae'r ail ran yn cynnwys yr Hunanasesiad. Fel yn 2024/25 mae'r adroddiad yn llawer mwy cryno nac yn y gorffennol a'r bwriad oedd ei gwneud yn ddogfen sy'n rhwyddach i'w darllen tra'n parhau i roi sicrwydd i'r darllenydd fod y Cyngor yn adrodd yn ystyrlon ar ei berfformiad.

I ddangos effaith gwaith y Cyngor ar bobl Gwynedd, bydd detholiad o astudiaethau achos, a ddewiswyd gyda'ch mewnbwn fel Aelodau Cabinet, yn cael eu cynnwys ar ddiwedd pob blaenoriaeth, gyda rhagor i'w cyhoeddi ar y wefan. Byddwn hefyd yn

cyhoeddi fersiwn neu ddogfen hawdd ei darllen i sicrhau bod y wybodaeth mor hygyrch â phosibl.

Mae dyletswydd i gyhoeddi adroddiad sy'n nodi casgliadau'r hunanasesiad yn flynyddol ac i gwblhau'r gwaith "cyn gynted ag bo'n rhesymol ymarferol ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol y mae'n ymwneud â hi."

Nodir dyletswydd hefyd i ymgynghori o leiaf unwaith mewn blwyddyn ariannol gyda phobl leol, busnesau lleol, staff y Cyngor a'r undebau llafur. Dylid defnyddio'r ymgynghoriadau hyn i gael adborth ar y graddau y mae'r awdurdod yn cyflawni'r gofynion perfformiad. Dros y flwyddyn diwethaf bu i'r Cyngor gynnal arolygon gyda staff a thrigolion y Sir ac ymgynghori hefo undebau llafur ynghylch ei berfformiad. Mae'n ofyn statudol fod sylw yn cael ei roi i ganlyniadau ymgynghoriadau wrth baratoi'r hunan asesiad a chadarnheir fod hyn wedi ei wneud a'i amlygu yn y ddogfen.

Wrth lunio hunanasesiad 2025/26, ystyriwyd adborth o arolygon, ymgynghoriadau a gwaith ymgysylltu. Roedd barn preswylwyr yn amlygu'r angen i gryfhau ymddiriedaeth, dangos gwerth am arian a sicrhau bod eu barn yn dylanwadu ar benderfyniadau. Nododd busnesau bwysau costau ac anawsterau recriwtio, ynghyd â galw am gymorth ymarferol ac ariannol. Roedd adborth staff yn gadarnhaol am y Cyngor fel gweithle, ond yn amlygu pwysau gwaith a'r angen am fwy o werthfawrogiad. Parhawyd i ymgysylltu â'r undebau llafur ar faterion strategol a'r gweithlu, ond ni dderbyniwyd ymateb ffurfiol i'r cais am adborth ar yr hunanasesiad. Mae'r dystiolaeth hon wedi llywio'r cryfderau, y risgiau a'r blaenoriaethau gwella a nodir yn yr hunanasesiad. (Ymhelaethir ar sylwadau a chanfyddiadau'r gwaith hyn ar dudalennau 7,8 a 9 o'r Hunanasesiad).

Y Grŵp Llywodraethu sydd wedi arwain/cymryd trosolwg o'r broses hon o fewn y Cyngor er mwyn sicrhau bod y gwaith yn cael ei berchnogi a'i arwain ar lefel strategol.

Mae'r canllawiau statudol yn mynnu cynnwys y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn y broses hunanasesu, gan roi cyfle iddynt wneud sylwadau ac argymhellion a mae cyfrifoldeb ar y Cyngor i'w hystyried. Fel yn 2024/25, cyflwynwyd y prif faterion posibl i'w cynnwys yn Hunanasesiad 2025/26 ar gyfer ystyriaeth y Pwyllgor yn y cyfarfod ar y 9fed o Orffennaf a derbyniwyd nifer o argymhellion/sylwadau.

Cyflwynwyd drafft o'r ddogfen Hunanasesiad i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn eu cyfarfod ar yr 22ain o Hydref pryd y cytunwyd i dderbyn yr adroddiad drafft gan gynnig y sylwadau canlynol:

- Argymell i'r Cyngor ystyried ymgynghori gyda thrigolion Gwynedd ar y dreth Cyngor
- Argymell ychwanegu 'salwch staff' i'r rhestr o heriau/risgiau yn y ddogfen Hunanasesiad mewn ymateb i'r cynnydd yn y cyfnod salwch

Mae sylw wedi ei roi i'r sylwadau uchod o fewn y fersiwn ddrafft o'r Hunanasesiad.

Yn unol â gofynion Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023 mae Atodiad 3 yn amlinellu sut y mae'r Cyngor wedi cydymffurfio â'r ddyletswydd

Partneriaeth Gymdeithasol. Trafodwyd drafft o'r ddogfen hon hefo cynrychiolwyr o'r Undebau mewn cyfarfod Grŵp Cyswllt a'r Undebau ar y 21ain o Hydref a ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau/argymhellion.

Cynhaliwyd asesiad gan Banel ym mis Mawrth 2026 fel rhan o'r trefniadau i adolygu perfformiad a llywodraethu'r Cyngor. Nodir bod canfyddiadau'r hunanasesiad ar gyfer 2025/26 yn cyd-fynd â chanfyddiadau ac argymhellion yr adroddiad gan Banel, gan roi sicrwydd pellach bod y materion allweddol wedi'u hadnabod yn gyson ac yn cael eu hystyried fel rhan o'r camai gweithredu nesaf.

3.2 Rhesymeg a chyfiawnhad dros argymell y penderfyniad

Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021
Mae trefniadau adolygu ac adrodd ac asesu ar berfformiad y Cyngor wedi bod yn destun newid deddfwriaethol drwy drefniadau Rhan 6 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Mae hyn yn gofyn i'r Cyngor fesur ei berfformiad yn erbyn tair agwedd sef;

(a) Ei fod yn cyflawni ei swyddogaethau yn effeithiol
(b) Ei fod yn defnyddio adnoddau yn economaidd, effeithiol, effeithlon a
(c) Bod ei drefniadau llywodraethu yn effeithlon yn cyflawni hyn.

Mae'r adroddiad yma yn ymateb i'r gofynion newydd yma.

Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023
Ers 1 Ebrill 2024, mae'r Cyngor yn ddarostyngedig i'r Ddyletswydd Partneriaeth Gymdeithasol, sy'n golygu bod yn rhaid iddo gydweithio â chynrychiolwyr staff neu undebau llafur wrth osod amcanion llesiant neu wneud penderfyniadau strategol. Ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol, bydd angen cyhoeddi adroddiad blynyddol yn dangos sut y bu'r Cyngor yn cydymffurfio â'r ddyletswydd, gan gynnwys tystiolaeth o gydweithio, canlyniadau'r broses, a barn y gweithlu.

Deddf Cydraddoldeb 2010
Fel rhan o'r broses o baratoi Cynllun y Cyngor 2023-28 paratowyd Asesiad Effaith Cydraddoldeb ac mae'r asesiad yma yn cael ei addasu pan yr adolygir y Cynllun yn flynyddol. Nid yw'r asesiad ar y Cynllun yn ei gyfanrwydd yn canfod unrhyw effaith fyddai'n cyfiawnhau gwyro oddi wrth yr argymhelliad a rhagwelir elfennau fyddai ag effaith positif. Cyfrifoldeb Arweinyddion Prosiect yw cynnal Asesiad Effaith Cydraddoldeb llawn ar brosiectau unigol.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
Er mwyn cwrdd â gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol mae angen i ni adrodd ar yr hyn yr ydym wedi ei wneud i gyfrannu tuag at egwyddorion y Ddeddf ac yn benodol yr amcanion llesiant sydd wedi eu mabwysiadu gennym. Mae'r adroddiad hwn wedi'i lunio ar sail ein hamcanion llesiant (y saith maes blaenoriaeth) gan amlinellu'r hyn sydd wedi ei gyflawni yn y cyfnod dan sylw. Er hwylustod bydd tabl ar ddiwedd yr adroddiad perfformiad yn nodi'r amcanion y mae'r prosiectau'n cyfrannu tuag atynt.

3.3 Camau nesaf ac amserlen

Bydd y Cyngor Llawn yn trafod ac yn derbyn, neu beidio, yr adroddiad yn ei gyfarfod ar y 3ydd o Ragfyr 2026. Pan fydd yr adroddiad terfynol wedi'i gymeradwyo gan y Cyngor bydd yn cael ei gyhoeddi. Trefnir hysbysu'r cyhoedd o'r adroddiad drwy gyfathrebu'r adroddiad a'r prif lwyddiannau yn weledol ar gyfryngau cymdeithasol, yn ogystal â thrwy argraffu a rhannu copïau drwy gyfryngau a lleoliadau arferol y Cyngor e.e. llyfrgelloedd.

4. Sylwadau Swyddogion Statudol

4.1 Prif Swyddog Cyllid

Mae'r Adroddiad Perfformiad Blynyddol a'r Hunanasesiad yn ddogfen allweddol sydd erbyn hyn yn rhan greiddiol o arddangos priodoldeb trefniadau llywodraethu a pherfformiad y Cyngor. Rwyf yn fodlon fod cynnwys y ddogfen yn adlewyrchiad teg a chywir o sefyllfa Cyngor Gwynedd.

4.2 Swyddog Monitro

Fel y nodir mae cynnal yr hunan asesiad yma yn rhan o ddyletswyddau statudol ar y Cyngor ynglŷn ac asesu ac adrodd ar ei berfformiad. Mae sawl cam statudol yn ynghlwm â chyrraedd y pwynt yma a nodir yr rhain yn benodol yn yr adroddiad pen ac yn yr Adroddiad Perfformiad ac Hunan Asesiad ynghyd â sut mae'r Cyngor i roi sylw i'r elfennau yma. Mae rhain yn benodol ynglŷn ag ymgynghori â barn y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu. Rwy'n fodlon gyda priodoldeb yr argymhelliad.

Rhestr Atodiadau:

Atodiad 1 – Adroddiad Perfformiad Blynyddol 2025/26 (Drafft)

Atodiad 2 - Hunanasesiad Cyngor Gwynedd 2025/26 (Drafft)

Atodiad 3 - Adroddiad Blynyddol ar Ddyletswydd Partneriaeth Gymdeithasol 2025/26 (Drafft)